

складність процесу виконавської і вербальної інтерпретації музичних творів обумовили послідовні етапи підготовки до такого інтегрованого виду освітньої діяльності.

Таким чином, необхідність посилення формування духовних якостей особистості майбутнього фахівця музичного мистецтва, розвитку в нього здатності цілісно бачити світ, усвідомлювати значення соціально-культурних проблем вбачається в застосуванні активних та інтерактивних технологій навчання, які мають прийти на зміну традиційним формам, адже лише в них можливою є зорієнтованість на проблемність вивчення матеріалу, адекватність діяльності педагога природі музичного мистецтва, діалоговий характер взаємодії викладача і студента, можливості взаємонавчання (що є важливим для педагогів-музикантів), реальна індивідуалізація і диференціація, розширення дослідницької діяльності майбутніх фахівців.

Література

1. Сегеда Н. А. Професійний розвиток викладача музичного мистецтва: історія, методологія, теорія : монографія / Н. А. Сегеда. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 273 с.
2. Соломаха С. О. Розвиток педагогічної майстерності викладачів музичного мистецтва та світової художньої культури : посібник / С. О. Соломаха. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 158 с.
3. Ткаченко В. Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх учителів музики // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – № 10 (Ч. 1). – С. 207-112
4. Федосов К. С. Удосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя музики у ВНЗ // Проблеми сучасного музичного виховання й навчання: матеріали регіон. наук.-практ. конф. (30 берез. 2007 р., м. Луганськ): 36. пр. викладачів та студентів кафедри співів і диригування. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – С. 93-97.
5. Jankowski W. Amerykański system edukacji muzycznej // Wychowanie muzyczne w szkole. – 1997. – № 2.

Світлана Мар'єнко,

студентка 1 курсу магістратури
Факультету психолого-педагогічної
освіти та мистецтв

Науковий керівник: В.В.Григор'єва, к.пед.н., доцент БДПУ

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО РОЛІ ДИРИГЕНТА-ХОРЕМЕЙСТЕРА

Діяльність вчителя музики складна і різноманітна. Вона носить яскраво виражений соціальний і творчий характер, вимагає наявності багатьох професійних знань та умінь. Це постійно підкреслюють у своїх дослідженнях провідні вчені – педагоги і музиканти А. Авдієвський, А. Болгарський, А. Козир, Г. Падалка, О. Ростовський, Т. Смирнова, А. Соколова та інші.

На їх думку існує ряд специфічних ролей, які вимагають від студента-музиканта комплексу професійних умінь високого рівня. А отже, становлять значну складність для виконання. Однією з таких ролей є роль диригента-хормейстера.

Багатогранність та багатокомпонентність діяльності диригента відзначають вчені, педагоги, музиканти-практики, підкреслюючи, що крім здібностей, загальних для всіх виконавців, диригент повинен не тільки мати спеціальні теоретичні знання, а й володіти цілим комплексом професійних якостей. Відомий радянський диригент і педагог І.О.Мусін говорить про те, що велике значення мають «високорозвинена слухова увага», «диригентське бачення» музичного твору, «відчуття образності руху музичної тканини», «розуміння драматургії твору», «вольові якості, вміння спілкуватися з колективом» [1].

Аналізуючи структуру особистості диригента, Д.В.Нікітін говорить про необхідність наявності у нього професійних і психолого-педагогічних якостей. «Професійні якості складаються з природної обдарованості й спеціального навчання. До них відносяться професійна грамотність, широкий естетичний кругозір, мануальна техніка і вміння інтерпретувати» [2].

Серед психолого-педагогічних якостей провідна роль належить гностичним (дидактичним) вмінням – здібностям передати свої знання іншим особам і забезпечити їх засвоєння. А для того, щоб передати знання, необхідно їх осмислити і зуміти втілити в доступну для викладу кожному виконавцю форму. У цьому сенсі роль диригента-хормейстера дуже близька професії вчителя. Як зазначає І.О.Мусін, «диригентська спеціальність – це особливий специфічний вид музичного виконавства, хоча і базується на розвинених навичках інструментального виконавства. Диригент – не тільки виконавець, але й педагог. Диригент – керівник виконання» [1, с. 25].

До особистісних якостей диригента Д.В.Нікітін відносить організаторські та комунікативні здібності: «Вирішальне значення у формуванні комунікативних здібностей мають як психологічні якості диригента, так і певні риси характеру: доброзичливість, правдивість, щирість, принциповість у поглядах і вчинках, чуйність» [2].

Роль диригента-хормейстера також дуже тісно пов'язана з наступними ролями:

Інформатор. Диригент повинен не просто володіти достатнім обсягом знань в областях, важливих для проведення роботи з хоровим колективом, але й вміти грамотно, логічно і доказово донести їх до виконавців.

Мистецтвознавець. Вміння орієнтуватися в жанрах і напрямках різних епох, особливості мистецтва різних країн, загальна ерудиція, наявність системних знань.

Організатор. Диригент – керівник колективу. Йому доводиться постійно виступати організатором як навчальної, так і сценічної діяльності.

Актор. Поєднання в диригента як педагогічного артистизму (підпорядкування власного психологічного стану емоційній драматургії заняття), так і артистичності як такої – пластики, міміки, ораторської майстерності.

Суб'єкт комунікації. Потреба в спілкуванні, демократичний стиль

керівництва, педагогічний такт, здатність до педагогічної імпровізації, спостережливість, вміння вловлювати настрій не тільки окремої особистості, але і всього колективу – необхідні якості особистості та засоби педагогічного впливу в рамках виконання даної ролі.

Імпровізатор. Під імпровізацією ми розуміємо не тільки «здатність складати вірші, музику, мова без попередньої підготовки», скільки «гнучкість» диригента-хормейстера в процесі роботи. Необхідні «вміння швидко орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, здатність швидко переключатися з одних педагогічних методів і прийомів на інші, якщо перші виявляються недостатньо ефективними» [3].

Таким чином, як показують дослідження і практика, роль диригента-хормейстера досить різноманітна і включає в себе безліч знань, умінь і навичок як з педагогічної області, так і зі сфери психології: володіння технікою диригування, методикою роботи з хором, наявність гарного музичного слуху, володіння голосом, хорошу музично-теоретичну підготовку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мусин И. А. О воспитании дирижера : очерки. Л.: Музыка, 1987. 247 с.
2. Никитин Д. В. Немного о структуре личности дирижера // Молодой ученый. 2013. № 8. С. 418–419.
3. Смирнова Т. А. Теорія та методика диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах : психолого-педагогічний аспект : монографія. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Горлівка: ПП “Видавництво Ліхтар”, 2008. 445 с.

Світлана Мар'єнко,

студентка 1 курсу,

освітнього ступеня – магістр

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **В. В. Бурназова**, к.пед.н., доцент (БДПУ)

ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МИСТЕЦЬКИХ ТВОРІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ПОНЯТТЯ

Актуальність. Тенденції глобалізації й оновлення навчально-виховного процесу вищої школи в контексті культурологічної парадигми освіти пов'язані з необхідністю формування творчої особистості учня як громадянина майбутнього, носія цінностей та ідеалів культури українського народу, здатного вільно орієнтуватися в різноаспектному світі мистецтва. Особливого значення ці положення набувають у процесі професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, здатних послідовно розвивати і збагачувати світогляд молодших школярів засобами мистецтва, оцінювати явища культурного життя суспільства, бути активними посередниками у системі функціонування художньо-естетичних цінностей.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема інтерпретації мистецьких творів активно досліджується у різних наукових аспектах: